

Vergaderjaar 2008–2009

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 908

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 augustus 2009

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij 15 fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Verordening betreffende de oprichting van een netwerk van immigratieverbindingfunctionarissen; (Kamerstuk 22 112, nr. 899)
2. Mededeling inzake follow-up Europese Pact Immigratie en Asiel; (Kamerstuk 22 112, nr. 900)
3. Mededeling inzake aanscherping chemische, biologische, radiologische en nucleaire beveiliging in de Europese Unie; (Kamerstuk 22 112, nr. 901)
4. Mededeling inzake CCS China; (Kamerstuk 22 112, nr. 902)
5. Mededeling inzake kankerbestrijding; (Kamerstuk 22 112, nr. 903)
6. Voorstel betreffende IT-AGENTSCHAP; (Kamerstuk 22 112, nr. 904)
7. Mededeling inzake partnerschap Europese Unie – Afrika op het gebied van vervoer; (Kamerstuk 22 112, nr. 905)
8. Mededeling inzake het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden; (Kamerstuk 22 112, nr. 906)
9. Mededeling inzake btw groeoptie; (Kamerstuk 22 112, nr. 907)
10. Mededeling inzake garanderen efficiënte, veilige en gezonde derivatenmarkten;
11. Voorstel betreffende vaccinatie voor seizoensgriep; (Kamerstuk 22 112, nr. 909)
12. Voorstel betreffende wet- en regelgeving energie-infrastructuur; (Kamerstuk 22 112, nr. 910)
13. Voorstel betreffende wet- en regelgeving kapitaalvereisten; (Kamerstuk 22 112, nr. 911)
14. Voorstel tot wijziging van de verordening met algemene bepalingen voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds; (Kamerstuk 22 112, nr. 912)

15. Samenvatting van het verslag over het sectorale onderzoek naar de farmaceutische sector. (Kamerstuk 22 112, nr. 913)

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling inzake garanderen efficiënte, veilige en gezonde derivatenmarkten

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Mededeling van de Commissie: Garanderen van efficiënte, veilige en gezonde derivatenmarkten

Datum Commissiedocument: 3 juli 2009

Nr. Commissiedocument: COM(2009) 332 definitief

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nI&DosId=198420

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: De Commissie nodigt (markt)partijen uit te reageren op het document. Dit kan tot uiterlijk 31 augustus. De Commissie zal op 25 september een public hearing houden. Op basis van de uitkomsten van de consultatie zal de Commissie nadere voorstellen doen.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Financiën

2. Essentie voorstel

De rol die derivaten in de crisis hebben gespeeld zijn voor de Commissie aanleiding geweest om een onderzoek te doen naar de werking van de OTC (over the counter)-derivatenmarkten, dat wil zeggen derivaten die op bilaterale basis, buiten de beurs of ander gereguleerd handelsplatform om, worden afgesloten. In de communicatie presenteert de Commissie de resultaten van het onderzoek en geeft zij een aanzet voor het oplossen van de geconstateerde problemen. De communicatie gaat vergezeld van een uitvoerig onderzoeksrapport en een consultatiedocument.

De Commissie zet uiteen dat het bilaterale karakter van de OTC-derivatenmarkt het risico in zich bergt dat niet goed kan worden ingeschat in hoeverre met OTC-derivaten beoogde *hedges*¹ het gewenste effect sorteren. Door een gebrek aan inzicht met betrekking tot de posities die marktpartijen in OTC-derivaten innemen en door de hoge mate van onderlinge verbondenheid van de in de OTC-derivatenmarkt opererende partijen, is het lastig om vast te stellen hoe groot de kans is dat een contracttegenpartij in staat zal zijn om haar verplichtingen na te komen (het is met andere woorden moeilijk om vast te stellen wie welke risico's loopt). De aan OTC-derivaten verbonden risico's kunnen volgens de Commissie gematigd worden door maatregelen in het kader van de wijze waarop OTC-derivaten worden verhandeld en afgewikkeld. Om te voorkomen dat OTC-derivaten de stabiliteit van het financiële systeem (andermaal) in gevaar brengen, acht de Commissie maatregelen nodig die de navolgende effecten zullen hebben:

1. Beter inzicht van toezichhouders in de OTC-derivatenmarkten (welke transacties vinden plaats en wie houdt welke posities);
2. Verbetering van transparantie ten behoeve van de partijen die in de OTC-derivatenmarkten opereren;
3. Versterking van de operationele efficiency; en
4. Verkleining van tegenpartijrisico's.

¹ Afdekking van risico's

De hiervoor benodigde maatregelen zijn volgens de Commissie de volgende:

5. Standaardisatie van derivaten.
6. Centrale informatieverzameling. De centrale beschikbaarheid van gegevens over transacties en uitstaande posities van alle handel moet bijdragen aan meer transparantie en efficiency van de markt. CESR (Committee of European Securities Regulators) onderzoekt de mogelijkheden ter zake momenteel.
7. Clearing via een CCP (Central Counter-party) van standaard-OTC-derivaten. De Commissie pleit voor vestiging van een dergelijke CCP in Europa, omdat deze dan onderworpen is aan Europese regels en Europees toezicht en het toezicht tot de informatie voor toezicht doeleinden verzekerd is. In crisissituaties is hulp van Europese autoriteiten zoals de ECB (Europese Centrale Bank) beter gewaarborgd. De Commissie wil marktpartijen eventueel bewegen tot het gebruik van een CCP door wijziging van de regels voor kapitaalvereisten en overweegt specifieke regulering ten aanzien van CCP's.
8. Centrale verhandeling van standaard-OTC-derivaten. De Commissie ziet dit als een logische stap voor derivaten die ge cleared worden via een CCP. Dit zou de prijs transparantie en riskmanagement moeten bevorderen. Recent is echter in de MiFID (richtlijn markten voor financiële instrumenten) de mogelijkheid afgeschaft om partijen te verplichten instrumenten via een gereguleerde markt te verhandelen (*concentration rule*). De Commissie kiest er dan ook voor om voorlopig de voor een nadelen van een dergelijke centrale verhandeling en de juiste mate van transparantie voor de verschillende soorten derivatenhandel te onderzoeken.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

De Commissie overweegt bepaalde maatregelen te nemen, maar noemt hiervoor nog geen rechtsgrondslag. Na afronding van de consultatie zal de Commissie concrete (wetgevende) voorstellen doen, afhankelijk van de vorderingen die in de markt zelf zijn gemaakt.

Wat betreft de subsidiariteit luidt het oordeel positief. Gelet op de grensoverschrijdende werking van de derivatenmarkten horen initiatieven om deze markten te regelen thuis op het Europese niveau. De beoogde effecten (zie onder 2) kunnen niet bereikt worden met maatregelen van lidstaten afzonderlijk. Wat betreft de proportionaliteit luidt het oordeel ook positief. De Commissie houdt rekening met maatregelen die in de markt zelf genomen worden en zal alleen regelgeving voorstellen waar dat nodig is om de stabiliteit van het financiële systeem te waarborgen. De Commissie heeft hiervoor duidelijke doelstellingen geformuleerd. De kosten en de administratieve lasten van de maatregelen, die nagenoeg uitsluitend door het bedrijfsleven zouden worden gedragen, worden op deze manier zo laag mogelijk gehouden. Nederland bevestigt het belang hiervan en zal dit in haar inbreng onderstrepen. Significante implicaties voor de EU begroting of de nationale begrotingen van de lidstaten worden niet verwacht.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland verwelkomt het initiatief van de Commissie om maatregelen voor te stellen om te voorkomen dat OTC-derivaten de stabiliteit van het financiële systeem in gevaar brengen. Nederland is op hoofdlijnen positief

over de voorgestelde maatregelen en vindt het belangrijk dat bij de overweging van nadere maatregelen ontwikkelingen in de markt worden gevolgd en marktpartijen zonodig eerst gestimuleerd worden zelf maatregelen te treffen. Zo is blijkens berichtgeving van de EC centrale clearing van CDS's (Credit default swaps) per 31 juli 2009 (grotendeels) een feit en is door de toonaangevende *International Swaps and Derivatives Association* (ISDA) aan standaardisatie reeds het nodige werk verricht en wordt daaraan verder gewerkt.